

VP Schmidt u Potočarima: Politika mržnje ne donosi ništa osim nesreće

Obraćanje visokog predstavnika Christiana Schmidta na ceremoniji obilježavanja 27. godišnjice genocida u Srebrenici

Potočari, 11.07.2022. godine

Vjerodostojan je izgovoreni tekst!

POLITIKA MRŽNJE NE DONOSI NIŠTA OSIM NESREĆE

Poštovani ožalošćeni, poštovani preživjeli, poštovane majke Srebrenice, dame i gospodo, vaše ekscelencije, predsjedavajući Organizacionog odbora, poštovani prisutni na ovoj komemoraciji,

Svaki put kada dođem na ovo sveto mjesto osjećam težak teret – teret smrtonosne agresije protiv mladih ljudi koji su pred sobom imali toliko planova i nadanja, protiv ljudi u zrelim godinama koji su se brinuli za svoje porodice, protiv starijih koji su sažimali svoja postignuća za sebe i za nove generacije, protiv svih nas, protiv ljudskog roda. I osjećam teret neuspjeha međunarodne zajednice da ispuni svoju obavezu da zaštititi one kojima je prijetilo pogubljenje.

Ništa od onoga što danas kažem neće ublažiti bol onih koji su

izgubili svoje muževe, svoje očeve, svoje sinove, svoju braću, sve ostale. Ali da budemo tu sa njima i da odamo poštu onima čiji će posmrtni ostaci danas biti ukopani je naša sveta dužnost. I ono što svi možemo uraditi je doprinijeti da se spriječi da takva bol ikada više bude nanesena.

* * *

Okupili smo se ovdje da odamo počast žrtvama genocida. Ko god pokušava da negira da je ono što se dogodilo ovdje u Srebrenici, baš na ovom i okolnim mjestima, ko god pokušava da negira da je to bio genocid, ko god pokušava da umanja broj žrtava, kao da bi to umanjilo krivicu, razmjer i strahote tog zločina – taj živi ućahuren u svjesno odabranom neznanju.

Ono što se dogodilo u Srebrenici prije 27 godina bilo je jedinstveno u historiji rata u Bosni i Hercegovini. Dobro je da je zločin temeljito dokumentiran; dobro je što je sagrađen spomenik; dobro je što su, uz pomoć Haškog suda i sada Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove, počinioči kažnjeni, a žrtvama se pamte imena.

To ne bi bilo moguće bez posvećenosti mnogih koji su svoj trud usmjerili ka očuvanju sjećanja na žrtve. Stoga vam želim zahvaliti u ime međunarodne zajednice na svemu što ste uradili i na vašoj brizi.

Danas se sjećamo onih koji su svoje živote izgubili u Srebrenici, gradu čije je ime postalo sinonim za genocid. I pozdravljam prijedlog dogradonačelnika da trebamo raditi na tome da novim generacijama to bude ime za grad koji predstavlja nadu.

Moramo se složiti da ponašanje svih onih koji glorificiraju ratne zločine i ratne zločince predstavlja uvredu za ožalošćene i za sve nas. Ti ljudi ugrožavaju napore koji se poduzimaju na izgradnji bolje budućnosti. Takvo ponašanje mora biti proglašeno nezakonitim kao rezultat zajednički dogovorenog uvjerenja svakog ljudskog bića bez obzira na

njegovu ili njenu nacionalnost, vjeru, spol, ili individualno porijeklo.

Ured visokog predstavnika je uspostavljen kao ozbiljan rezultat šoka nas međunarodnih predstavnika 1995. godine. Ured će, a i ja ću ispuniti njegovu obavezu, da pomogne ovoj zemlji i njenim građanima, da izgrade put ka budućnosti – integriranoj evropskoj mirnoj budućnosti.

Svi se zajedno trebamo obavezati na budućnost u kojoj sljedeća generacija može živjeti u ovoj zemlji uzimajući mir i pomirenje u vlastite ruke. I moramo uraditi više.

* * *

Trebamo se prisjetiti i mnogih drugih mjesta obilježenih patnjom u Bosni i Hercegovini i sačuvati ih. Također se moramo pobrinuti da sjećanja ne iščezavaju. Oni koji umanjuju mjesta gdje su se zločini dogodili čine štetu i sjećanju i ljudima.

Sjećamo se onih koji su živote izgubili nasilnom smrću u svakom dijelu ove zemlje. Sjećamo se svake žrtve čiji je život ugašen zbog mržnje, zbog straha. Pokušaji da se opravda pokolj su pokušaji da se preokrene kazaljka univerzalnog moralnog kompasa. Agresivni oblici nasilja nikada nisu opravdani. Sa čvrstom odlučnošću da prevaziđemo mržnju, odajemo počast svim stradalim. Činimo to zajedno. Činimo to s poštovanjem i poniznošću. Mir s vama.

Nikada se ne smije zaboraviti lekcija iz onoga što se dogodilo u Srebrenici. A to je da politika mržnje, politika prezira, straha ne donosi ništa osim nesreće. I moramo raditi na tome da spriječimo da se to ponovi, i moramo učiniti da „nikada, nikada više“ postane naše opredjeljenje, ne samo 11. jula. Moramo to ostaviti budućim generacijama koje zaslužuju pravo da znaju sve šta se ovdje desilo – ne u različitim planovima i programima nego kroz otvoreni dijalog o tome šta pojedinac može učiniti kako bi se ovo spriječilo u budućnosti. Kako ne bismo razlikovali mlađe generacije na osnovu nacionalnog,

spolnog ili vjerskog identiteta. Drago mi je da su tu čelnici vjerskih zajednica da potvrde svoje uvjerenje da sve mora biti u službi mira. Selam miru.

Danas odajemo počast mrtvima tako što još jednom pokazujemo naše opredjeljenje za pravdu i opredjeljenje za izgradnju zemlje koja cijeni i štiti svakog građanina koji u njoj živi. I ponovo želimo istaknuti kako smo tu da pomognemo, i tu smo da otvorimo put za sve građane Bosne i Hercegovine ka mirnom životu. Stoga, mi kao međunarodna zajednica trebamo stajati zajedno i jasno dati do znanja da želimo dati svoj doprinos.

Danas je dan žalosti; danas je dan kada se sjećamo žrtava. Danas je također dan nade! Mirna i prosperitetna budućnost građana ove zemlje je naša najveća obaveza. I može se dogoditi da ovdje imamo generaciju koja živi u miru. Vidimo šta se ovih dana dešava u Evropi, i to nam ukazuje da moramo raditi proaktivno kako bi se to i postiglo. Učinimo to!

Hvala vam. Želim izraziti poštovanje svima koji pate i koji rade za bolju budućnost.